

Posudek na bakalářskou práci

Jan Jindra, *Německo-španělské bilaterální vztahy 1939-1940. Bakalářská práce, Praha 2010, 56 str.*

Autor se ve své práci věnuje rozhodujícímu roku vztahů mezi frankistickým Španělskem a Třetí říší. Sleduje odpověď na otázku důvodů neuskutečněného zapojení Španělska do druhé světové války po boku nacistického Německa. Vychází z odborné sekundární literatury s důrazem na literaturou španělskou.

Práce je strukturována převážně chronologicky a věnuje se téměř výlučně rovině diplomatických styků. Ty zpracovává tradičními pozitivistickými přístupy: v centru pozornosti stojí jednotlivé státy, reprezentované konkrétními aktéry (oba vůdci, jejich ministři zahraničí atd.), hájící konkrétní, jasně vymezené státní a národní zájmy. Ty vidí autor v případě Španělska především v jeho zájmu na obnově bývalé imperiální velikosti, v případě Německa byly, zdá se, tím rozhodujícím motivem strategické úvahy v souvislosti s průběhem válečných operací. V podobném duchu autor zahrnuje do svého popisu i ostatní aktéry – Velkou Británii či Francii.

Práce je nepochybně zpracovaná poctivě, autor pracuje s odbornou literaturou a jeho závěr, resp. zdůvodnění skutečnosti, že Španělsko zůstalo i přes intenzivní jednání mimo válečné dění, je v tomto smyslu podložený.

Jistou nevýhodou zůstává ne příliš jasně a podrobně zpracovaná reflexe sekundární literatury (str. 10: nejsou představeny hlavní studie, o které se autor opírá a zdůvodněn jejich výběr. Nepřesvědčivě působí i autorem uváděné omezení se na španělskou perspektivu (viz str. 10: „Poněvadž z obou režimů bylo Německo přirozeně dominantním aktérem... odráželo se vyjednávání let 1939-1940 především na vnitropolitické situaci ve Frankově Španělsku“) – podobnou argumentací by bylo možné koneckonců zpochybnit význam německých motivů ve vztazích s téměř jakoukoli evropskou zemí. Bylo by tedy zapotřebí podložit – jistě také zcela legitimní – španělskou perspektivou jinými důvody.

Otázkou dle mého názoru však především zůstává, nakolik mohou být podobně pozitivisticky laděné charakteristiky diplomaticko-politických vztahů (na str. 9 autor sám za „konkrétní cíl“ své práce uvádí: „...zhodnocení a shrnutí vývoje diplomatických styků...“) přínosem, a to přínosem jednak z hlediska tématu, o němž nelze říci, že by bylo zcela nezpracované, a že by si tedy teprve vyžadovalo důkladný faktografický popis, jednak z hlediska oboru mezinárodních teritoriálních studií, který není a ani nechce být oborem ryze dějepisným, v němž může mít řemeslně podařený faktografický popis svoji vlastní hodnotu.

Navrhuji proto, aby autor při obhajobě rozvedl některé aspekty tvorby zahraniční politiky, které ostatně i ve své práci zmiňuje, a které již poukazují k přístupům, umožňujícím narušit tradiční pojetí zahraniční politiky jako domény vědomých intencí „velkých“ historických osobností:

- a) Význam ideologie pro zahraniční politiku a pro vnímání příslušného partnera jednání (z německé i španělské strany)
- b) Vliv hospodářských otázek a sociálního vývoje na zahraniční politiku: lze v daném případě hovořit o primátu politiky či ekonomie?
- c) Význam vzájemných obrazů na formulaci vlastních zahraničněpolitických pozic a jejich realizaci.

Na základě obhajoby navrhuji hodnocení stupněm **výborný – velmi dobrý**.

Ota Konrád
Praha, 13.6.2010